

คำนำ

บทเรียนสำเร็จรูปชุดพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ เรื่อง เครื่องหมายวรรคตอนและอักษรย่อเล่มนี้ จัดทำขึ้นสำหรับใช้เสริมทักษะการอ่านออกเขียนได้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น ๔ ส่วน คือ แบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหา แบบฝึกหัด และแบบเฉลย ซึ่งมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ CAI ประกอบ มีเนื้อหาสาระสำคัญและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตรงตามมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ตรงตามหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช พ.ศ. ๒๕๕๑

บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง และจะเกิดประโยชน์เป็นอย่างมากถ้าครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำและคำปรึกษาแก่ผู้เรียน ในกรณีที่ผู้เรียนมีข้อสงสัยเกี่ยวกับบทเรียน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ และเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ เรื่อง เครื่องหมายวรรคตอนและอักษรย่อ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำและคำปรึกษาด้วยดีเสมอมา

คณะผู้จัดทำ

เรื่อง

หน้า

คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด.....	ค
คำชี้แจงการใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับครูผู้สอน.....	ง
คำชี้แจงการใช้บทเรียนสำเร็จรูปสำหรับนักเรียน.....	จ
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	๑
เครื่องหมายวรรคตอน.....	๕
ความหมาย.....	๕
ชนิดของเครื่องหมายวรรคตอน.....	๕
วิธีการใช้.....	๕
อักษรย่อ.....	๑๙
ความหมาย.....	๑๙
หลักเกณฑ์ในการใช้อักษรย่อ.....	๒๐
ตัวอย่างอักษรย่อ.....	๒๕
ฝึกอ่านแจกสะกดลูกคำ.....	๒๗
แบบฝึกหัด.....	๓๐
แบบฝึกหัดที่ ๑.....	๓๑
แบบฝึกหัดที่ ๒.....	๓๒
แบบฝึกหัดที่ ๓.....	๓๓
แบบฝึกหัดที่ ๔.....	๓๔
แบบฝึกหัดที่ ๕.....	๓๕

เรื่อง

หน้า

แบบทดสอบหลังเรียน.....๓๖

อ้างอิง.....๔๐

ภาคผนวก.....๔๑

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน.....๔๒

เฉลยแบบฝึกหัด.....๔๓

เฉลยแบบฝึกหัดที่ ๑.....๔๔

เฉลยแบบฝึกหัดที่ ๒.....๔๕

เฉลยแบบฝึกหัดที่ ๓.....๔๖

เฉลยแบบฝึกหัดที่ ๔.....๔๗

เฉลยแบบฝึกหัดที่ ๕.....๔๘

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน ท ๒.๑ ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ท ๔.๑ เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ท ๑.๑	ป. ๔/๑	อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ได้ถูกต้อง
ท ๑.๑	ป. ๔/๒	อธิบายความหมายของคำ ประโยคและ สำนวนจากเรื่องที่อ่าน
ท ๑.๑	ป. ๔/๘	มีมารยาทในการอ่าน
ท ๒.๒	ป. ๔/๒	เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม
ท ๒.๒	ป. ๔/๘	มีมารยาทในการเขียน
ท ๔.๑	ป. ๔/๑	สะกอดคำและบอกความหมายของคำในบริบทต่างๆ

คำชี้แจงการใช้บทเรียน สำเร็จรูปสำหรับครูผู้สอน

๑. ทดสอบความรู้ก่อนเรียนเพื่อวัดระดับความรู้พื้นฐานของนักเรียน

๒. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปควบคู่ไปกับแผนการจัดการเรียนรู้

๓. ให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้และฝึกทักษะความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนผ่านการทำแบบฝึกหัดเสริมทักษะซึ่งครูผู้สอนจะเป็นผู้ดูแลให้คำแนะนำผู้เรียนอย่างใกล้ชิด

๔. ทดสอบความรู้หลังเรียนเพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจของนักเรียนหลังจากเรียนรู้เนื้อหาและทำแบบฝึกหัดเสริมทักษะแล้ว

๕. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลยที่อยู่ท้ายเล่ม

๖. ให้ผู้เรียนอ่านเสริมการแจกลูกสะกดคำเพื่อเพิ่มทักษะการอ่าน

๗. ใช้เป็นแบบเรียนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ และซ่อมเสริมความรู้อย่างตนเอง

คำชี้แจงการใช้บทเรียน สำเร็จรูปสำหรับนักเรียน

บทเรียนสำเร็จรูปเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง โดยนักเรียนควรปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด ดังนี้

๑. ศึกษาสาระสำคัญและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เข้าใจ
๒. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนด้วยตนเอง และตรวจคำตอบเฉลยในหน้าภาคผนวก
๓. ศึกษาเนื้อหาในแต่ละประเด็นให้รู้และเข้าใจ
๔. ทำแบบฝึกหัดตามลำดับโดยอ่านคำชี้แจงแต่ละแบบฝึกหัด แล้วปฏิบัติตามคำสั่งที่ละขั้นตอน กรณีตอบผิดหรือไม่ผ่าน เกณฑ์ ให้ศึกษาเนื้อหาใหม่อีกครั้ง
๕. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลยในหน้าภาคผนวก หากตอบไม่ได้ หรือไม่เข้าใจให้ปรึกษาครูผู้สอน

แบบทดสอบ ก่อนเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดข้อเดียว

๑. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

- ก. เพื่อเน้นข้อความหรือคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- ข. เพื่อความสวยงาม
- ค. เพื่อประหยัดเนื้อที่ในการเขียน
- ง. เพื่อขยายข้อความที่อยู่ข้างหน้า

๒. ข้อใดผิด

- ก. ฯลฯ เรียกว่า ไปยาลใหญ่
- ข. . เรียกว่า มหัพภาคหรือจุด
- ค. ! เรียกว่า อัศเจรีย์
- ง. ” เรียกว่า อัณูประกาศ

๓. ข้อใดควรใช้เครื่องหมายอัณูประกาศ

- ก. อี๊ย ของตก
- ข. พระสุนทรโวหาร ภู เป็นกวีเอกของไทย
- ค. กรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย
- ง. แบบนี้จะดีเหรอ นั๊ดพูด

แบบทดสอบ ก่อนเรียน

๔. ข้อใดผิดเกี่ยวกับเครื่องหมาย ไปยาลน้อย
- ก. “ ๗ ”
 - ข. ใช้เขียนทำยคำ
 - ค. ใช้ย่อคำให้สั้นลง
 - ง. เวลาอ่าน ไม่ต้องอ่านเต็ม
๕. ข้อใดใช้เครื่องหมาย ! ไม่ถูกต้อง
- ก. นิด ! มานี่เร็ว
 - ข. คุณพระช่วย ! นี่มันอะไรกัน
 - ค. เยี่ยม !
 - ง. รถจักรยานล้ม โครม !
๖. ข้อใดใช้อักษรย่อไม่ถูกต้อง
- ก. ม.ค. = มกราคม
 - ข. ร.พ. = โรงพยาบาล
 - ค. อ.ย. = สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
 - ง. กก. = กิโลกรัม
๗. ประโยคใดใช้อักษรย่อได้เหมาะสม
- ก. อ.ส.ม.ท. ร่วมกับสื่อมวลชนแถลงข่าว
 - ข. ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
 - ค. ๑ วัน มี ๒๔ ชม.
 - ง. ถูกทุกข้อ

แบบทดสอบ ก่อนเรียน

๘. วันนี้หนูดีไม่สบายมาก ควรรีบพาไป จากช่องว่าง
ควรเติมคำใด (ในรูปอักษรย่อ)

- ก. รพบ.
- ข. ร.พ.บ.
- ค. รพ.
- ง. ร.พ.

๙. ประโยคใดต่อไปนี่ ใช้พยัญชนะไม่เหมาะสม
ก. น้องเกิดวันที่ ๒๒ ธ.ค. ๒๕๕๐
ข. นส.มลฤดี เตรียมอมร
ค. กรุณาส่งมาที่ ตู้ปณ.บึงทองหลาง
ง. จากกรุงเทพเดินทางไปเชียงใหม่ ใช้เวลา ๑๒ ชม.

๑๐. ข้อใดใช้เครื่องหมายอัฒภาคไม่ถูกต้อง
ก. แม่บอกว่า “ทำตัวดี ๆ นะลูก”
ข. ท่านสุนทรภู่ได้รับสมยานามว่าเป็น “กวีเอกของโลก”
ค. วันปีใหม่ไทย คือ “วันสงกรานต์”
ง. “อย่าไปยุ่งกับคนอื่นให้มากนัก” เธอบอก

๕

เครื่องหมายวรรคตอน

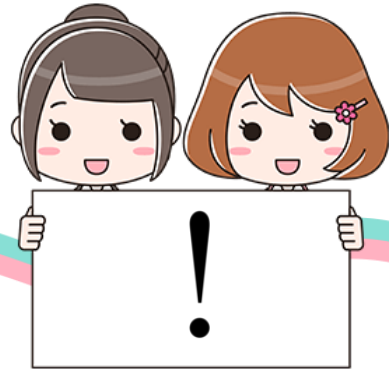
เครื่องหมายวรรคตอน

เป็นเครื่องหมายที่ใช้เขียนประกอบ
ตัวอักษร ตัวเลข คำ วลี ประโยค หรือ
ข้อความ เพื่อสื่อความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
และเข้าใจความหมายมากขึ้น

“ในภาษาไทยมีการใช้
เครื่องหมายวรรคตอนหลาย
ชนิด แต่ละชนิดมีชื่อเรียก
และวิธีการใช้ ดังนี้”

เครื่องหมายอัศเจรีย์

การใช้ เครื่องหมาย

- ใช้เขียนไว้หลังคำอุทาน หรือหลังข้อความที่มีลักษณะคล้ายคำอุทาน เช่น โอ๊ย ! เจ็บจัง เอ๊ะ! ไครมา
- เครื่องหมายอัศเจรีย์ จะใช้เกินครั้งละ ๑ อันไม่ได้

การอ่าน เครื่องหมาย

- ไม่ต้องอ่านชื่อเครื่องหมาย แต่ควรอ่านออกเสียงคำ โดยใส่อารมณ์ในน้ำเสียงตามความหมายของคำที่อ่าน

เครื่องหมายัญประกาศ

การใช้ เครื่องหมาย

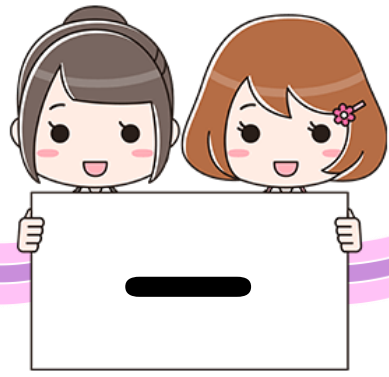
- ใช้เขียนคร่อมคำหรือข้อความที่ต้องการเน้น เช่น
ชลธิชา มีชื่อเล่นว่า “มดตะนอย”
- ใช้เขียนคร่อมบทสนทนา เช่น
แม่ถามว่า “นิดไปไหนมาจ๊ะ”

การอ่าน เครื่องหมาย

- เมื่อมีเครื่องหมายัญประกาศเปิด ให้
อ่านว่า ัญประกาศเปิด
- เมื่อมีเครื่องหมายัญประกาศปิด ให้
อ่านว่า ัญประกาศปิด

เครื่องหมายยัติภังค์

การใช้ เครื่องหมาย

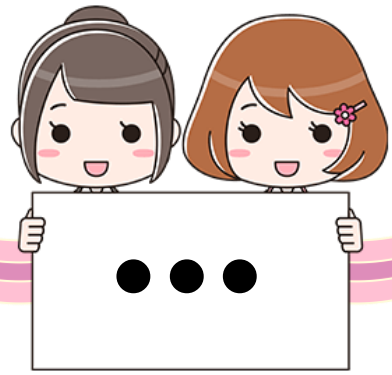
- ใช้เขียนระหว่างคำที่แยกพยางค์
เช่น การอ่านออกเสียงคำควบ-
กล้ำต้อง...
- ใช้เขียนแยกคำอ่านของคำ เช่น
ราชการ อ่านว่า ราช - ชะ - กาน
- ใช้เขียนละตัวอักษร เช่น ก-ฮ ๑-๕๐

การอ่าน เครื่องหมาย

- ถ้าใช้เขียนระหว่างคำที่แยกพยางค์ หรือแยก
คำอ่านของคำไม่ต้องอ่านชื่อเครื่องหมาย
- ถ้าใช้เขียนละตัวอักษร ให้อ่านว่า **ถึง**
กอลถึงฮอ
หนึ่งถึงห้าสิบ

เครื่องหมายจุดไข่ปลา

การใช้ เครื่องหมาย

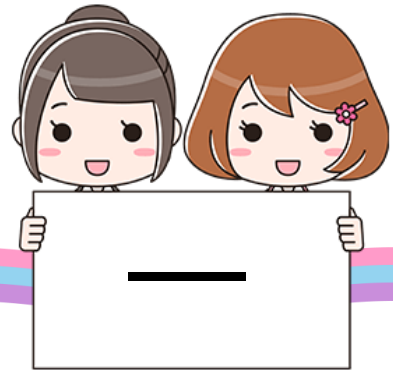
- ใช้เขียนเพื่อแสดงว่าเป็นที่ว่าง
เช่น มณฑป อ่านว่า
- ใช้ก่อนหรือหลังข้อความที่ตัดตอนมาจาก
ข้อความอื่น หรือละข้อความที่เขียนไม่จบ
เช่น ...ปลาที่ใส่บ่อนั้นควรเป็นปลาชนิด
เดียวกัน...

การอ่าน เครื่องหมาย

- ไม่ต้องอ่านชื่อเครื่องหมาย

เครื่องหมายสัญลักษณ์ประกาศ

การใช้ เครื่องหมาย

- ใช้เขียนไว้ใต้ตัวอักษร คำหรือข้อความที่ต้องการเน้น เช่น การผันวรรณยุกต์ ต้องคำนึงถึง คำเป็น และ คำตาย

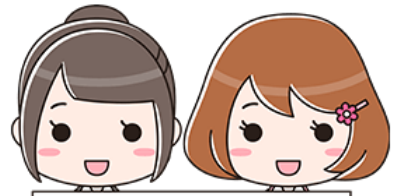

การอ่าน เครื่องหมาย

- ไม่ต้องอ่านชื่อเครื่องหมาย แต่อ่านเน้นเสียงตัวอักษร คำหรือข้อความตามที่ปรากฏ

เครื่องหมายบุพสัญลักษณ์

๙๙

การใช้ เครื่องหมาย

- ใช้เขียนแทนคำหรือกลุ่มคำ ซึ่งอยู่ในบรรทัด
เหนือขึ้นไป เพื่อไม่ต้องเขียนคำซ้ำ เช่น
ภัสสร อ่านว่า พัด - สอน
อุลิต ” อุ - ลิต

การอ่าน เครื่องหมาย

- ไม่ต้องอ่านชื่อเครื่องหมาย แต่ต้องอ่าน
คำเต็มของคำหรือกลุ่มคำที่อยู่ข้างบน
เช่น
ภัสสร อ่านว่า พัด - สอน
อุลิต อ่านว่า อุ - ลิต

เครื่องหมายไวยากรณ์น้อย

การใช้ เครื่องหมาย

- ใช้เขียนไว้ข้างหลังคำยาวๆ ที่เป็นชื่อเฉพาะหรือคำยาวๆบางคำ เพื่อย่อคำนั้นๆ เช่น
โปรดเกล้าฯ
กรุงเทพฯ
ฯพณฯ

การอ่าน เครื่องหมาย

- การอ่านคำย่อที่มีเครื่องหมาย ฯ กำกับอยู่ ต้องอ่านคำเต็ม เช่น
โปรดเกล้าฯ
อ่านว่า โปรด - เก้า - โปรด - กระ - หม่อม
กรุงเทพฯ
อ่านว่า กรุง - เทบ - มะ - หา - นะ - คอน
ฯพณฯ
อ่านว่า พะ - นะ - ท่าน

เครื่องหมายไปยาลใหญ่

ฯลฯ

การใช้ เครื่องหมาย

- ใช้เขียนหลังข้อความที่จะมีต่อไปอีกมาก เช่น บุคคลสำคัญของประเทศไทย เช่น สุนทรภู่ ท้าวสุรนารี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ฯลฯ
- ใช้เขียนระหว่างข้อความ ซึ่งตัดมาจากข้อความเต็ม เช่น เนื้อเพลงสรรเสริญพระบารมี ข้าวรพุดเจ้า ฯลฯ อุดถวายชัย ชโย

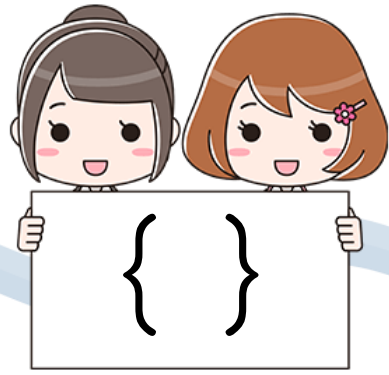

การอ่าน เครื่องหมาย

- ถ้าเขียนไว้หลังข้อความ ให้อ่านว่า **ละ** หรือ **อื่นๆ** เช่น บุคคลสำคัญของประเทศไทย เช่น สุนทรภู่ ท้าวสุรนารี ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ละ
- ใช้เขียนระหว่างกลางข้อความ ให้อ่านว่า **ละถึง** เช่น เนื้อเพลงสรรเสริญพระบารมี ข้าวรพุดเจ้า ละถึง อุดถวายชัย ชโย

เครื่องหมายวงเล็บปีกกา

การใช้ เครื่องหมาย

- ใช้เขียนเพื่อแสดงว่าคำหรือข้อความซึ่งอยู่คนละบรรทัด เป็นกลุ่มเดียวกัน หรือเชื่อมโยงกัน อาจใช้เพียงข้างใดข้างหนึ่งก็ได้

เช่น นิตยา } กลุ่ม ๑
 อุษา }

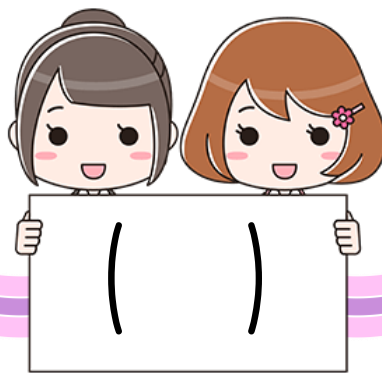

การอ่าน เครื่องหมาย

- ไม่ต้องอ่านชื่อเครื่องหมาย

เครื่องหมายขลิขิต หรือ วงเล็บ

การใช้ เครื่องหมาย

- ใช้กับตัวเลขข้อย่อย หรือตัวอักษรที่เป็นหัวข้อ
เช่น (ก) การอ่าน (ข) การฟัง
- ใช้ในวิชาคณิตศาสตร์
เช่น $๖ \times (๕ + ๕) = ?$
 $(๓ + ๗ - ๑) \times ๒ = ?$
- ใช้เขียนกำกับข้อความที่อธิบายไว้เพิ่มเติม
เพื่อให้ข้อความนั้นๆ ชัดเจนยิ่งขึ้น
เช่น พระยาศรีสุนทรโวหาร
(น้อย อาจารย์ยางกูร)

การอ่าน เครื่องหมาย

- ถ้าเป็นตัวเลขข้อย่อยหรือตัวอักษรที่เป็นหัวข้อ
ไม่ต้องอ่านชื่อเครื่องหมาย
- ถ้าเป็นตัวเลขในโจทย์วิชาคณิตศาสตร์ ให้อ่าน
ว่า วงเล็บเปิด อ่านจำนวนข้างใน แล้วอ่าน
ว่า วงเล็บปิด เช่น หกคูณ วงเล็บปิด ห้าบวก
ห้า วงเล็บปิด เท่ากับเท่าใด
- ถ้าใช้เขียนกำกับข้อความให้ อ่านว่า วงเล็บ แล้ว
อ่านข้อความในวงเล็บ เช่น พระยาศรีสุนทร
โวหาร วงเล็บ น้อย อาจารย์ยางกูร

เครื่องหมายไม้ยมก

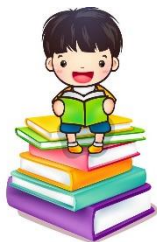
การใช้ เครื่องหมาย

- ใช้ซ้ำคำ เช่น เด็กๆ วิ่งเล่น
- ใช้ซ้ำวลี เช่น วันหนึ่งๆ ฉันต้องเดินหลายเที่ยว
- ใช้ซ้ำประโยค เช่น ฉันเล่นจนจะแล้วๆ

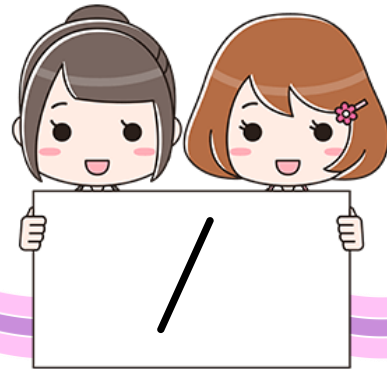

การอ่าน เครื่องหมาย

- การอ่านไม้ยมก จะต้องสังเกต ว่าเมื่อใดควรอ่านซ้ำ ซ้ำวลี หรือซ้ำประโยค แล้วจึงอ่านให้ถูกต้อง

เครื่องหมายทับ

การใช้ เครื่องหมาย

- ใช้แบ่งเลขที่ เช่น บ้านเลขที่ ๒๐/๑
ห้อง ป. ๔/๑
- ใช้แบ่งวันเดือนปี เช่น ๑๔/๑๐/๖๐

การอ่าน เครื่องหมาย

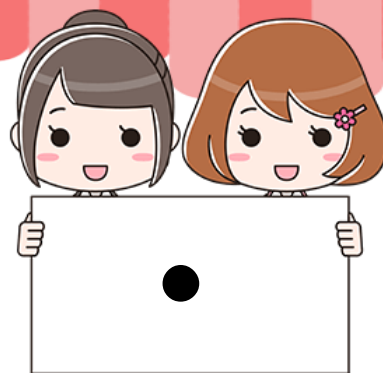
- ถ้าใช้แบ่งเลขที่ให้อ่านว่า **ทับ**
เช่น บ้านเลขที่ ยี่สิบทับหนึ่ง
ห้องปอสี่ทับหนึ่ง
- ถ้าใช้แบ่งวันที่ ให้อ่านว่า
วันที่...เดือน...(เดือนที่ตรงกับตัวเลข) ปี พ.ศ.
... เช่น

วันที่สิบสี่เดือนตุลาคม
พุทธศักราชสองพันห้าร้อยหกสิบ

เครื่องหมายหัพภาค

การใช้เครื่องหมาย

- ใช้เขียนไว้หลังอักษร เพื่อแสดงว่าเป็นอักษรย่อ เช่น พ.ศ.
- ใช้เขียนหลังตัวเลขหรือตัวอักษรเพื่อบอกลำดับ เช่น

๑. ๒. ๓. ก. ข. ค.
- กรณีที่มีข้อย่อ ให้ใส่ลำดับข้อย่อไว้หลังเครื่องหมาย เช่น ๑.๑
- ใช้เขียนคั่นตัวเลขบอกเวลาระหว่างชั่วโมงกับนาที เช่น ๙.๑๐
- ใช้เป็นจุดทศนิยมหน่วยเงินตรา เช่น ๖.๕๐ บาท

การอ่านเครื่องหมาย

- ถ้าเขียนไว้หลังอักษรย่อ ต้องอ่านเต็มคำของคำนั้นๆ เช่น

พ.ศ. อ่านว่า พุด - ทะ - ลัก - กะ - หราด
- ถ้าเขียนไว้หลังตัวเลขหรือตัวอักษร ไม่ต้องอ่านชื่อเครื่องหมาย แต่อ่านเป็นตัวเลขหรืออ่านเป็นตัวอักษร เช่น

หนึ่ง - สอง - สาม

กอ - ขอ - คอ
- ถ้าเขียนเครื่องหมายไว้ก่อนข้อย่อให้อ่านเครื่องหมาย . ว่า **จุด** เช่น

หนึ่ง - จุด - หนึ่ง
- ถ้าเขียนคั่นตัวเลขบอกเวลาให้อ่านตัวเลขชั่วโมงก่อนอ่านคำเต็มของอักษรย่อ น. แล้วอ่านคำว่านาที่(หน่วยย่อยของชั่วโมง) เช่น

เก้านาฬิกาสิบนาที
- ถ้าเขียนเป็นจุดทศนิยมหน่วยเงินตราให้อ่านตัวเลขจำนวนเต็ม อ่านคำว่า บาท อ่านจำนวนหลังเครื่องหมาย . อ่านคำว่าสตางค์(หน่วยย่อยของ) บาท เช่น

หกบาทห้าสิบบาท

อักษรย่อ

อักษรย่อ หมายถึง ตัวอักษรที่ใช้เขียนย่อคำให้สั้นลง เพื่อความสะดวกในการเขียน โดยการเขียนอักษรย่อจะต้องใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.) กำกับไว้ท้ายอักษรย่อทุกครั้ง

การเขียนและอ่านอักษรย่อ
มีหลักเกณฑ์ดังนี้

อักษรย่อ

๑. หลักเกณฑ์ในการเขียนอักษรย่อ

๑) ใช้พยัญชนะต้นของพยางค์แรกของคำที่เป็นตัวย่อ

(๑) ถ้าเป็นคำคำเดียวให้ใช้อักษรย่อตัวเดียว แม้ว่าคำนั้นจะมีหลายพยางค์ก็ตาม เช่น

เมตร ใช้อักษรย่อ ม.

ตำบล ใช้อักษรย่อ ต.

จังหวัด ใช้อักษรย่อ จ.

นาฬิกา ใช้อักษรย่อ น.

ศาสตราจารย์ ใช้อักษรย่อ ศ.

อักษรย่อ

๒๑

(๒) ถ้าใช้ตัวย่อเพียงตัวเดียว แล้วทำให้เกิดความสับสน และอาจซ้ำกัน ให้ใช้พยัญชนะต้นของพยางค์หรือคำถัดไป เป็นอักษรย่อด้วย เช่น

ตำรวจ ใช้อักษรย่อ ตร.

เด็กชาย ใช้อักษรย่อ ด.ช.

นักเรียน ใช้อักษรย่อ นร.

นางสาว ใช้อักษรย่อ น.ส.

โรงเรียน ใช้อักษรย่อ รร.

พระราชบัญญัติ ใช้อักษรย่อ พ.ร.บ.

อักษรย่อ

- ๒) ถ้าคำที่จะนำพยัญชนะต้นมาใช้เป็นอักษรย่อ มี ห เป็นอักษรนำ เช่น หญ หล หน ให้ใช้พยัญชนะที่อยู่หลัง ห เป็นอักษรย่อ เช่น

เด็กหญิง ใช้อักษรย่อ ด.ญ.

สาววัดใหญ่ ใช้อักษรย่อ สวญ.

หนังสือพิมพ์ ใช้อักษรย่อ นสพ.

อักษรย่อ

๓) ถ้าคำที่พยัญชนะต้นเป็นอักษรนำ (ที่ไม่ใช่ ห น่) หรือคำควบกล้ำ ให้ใช้อักษรตัวหน้าตัวเดียว เช่น

ถนน ใช้อักษรย่อ ถ.

ประถมศึกษาใช้อักษรย่อ ป.

๔) เขียนเว้นวรรคหน้าและหลังอักษรย่อทุกครั้ง เมื่อเขียนอักษรย่อรวมกับประโยคหรือข้อความอื่นๆ เช่น

จ.

ประวัติของ จ. สุราษฎร์ธานี

กทม.

มีข่าวจาก กทม. ว่า...

อักษรย่อ

๕) เขียนเว้นวรรคระหว่างกลุ่มอักษรย่อ เมื่อเขียนอักษรย่อ
ร่วมกันหลายๆคำ เช่น

ตร.ม.

ตร. ม.

(ย่อมาจากคำว่า ตารางเมตร)

ผอ.รร.

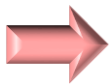
ผอ. รร.

(ย่อมาจากคำว่าผู้อำนวยการโรงเรียน)

๒. หลักเกณฑ์การอ่านออกเสียงอักษรย่อ

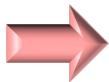
การอ่านออกเสียงอักษรย่อจะต้องอ่านคำเต็มของอักษร
ย่อนั้นๆ โดยห้ามอ่านตัวย่อเฉยๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ
ตรงกันระหว่างผู้ส่งสาร และผู้รับสาร เช่น

การเขียน

แมวตัวนี้หนัก ๔.๕ กก.

การอ่าน

แมว-ตัว-นี้-หนัก-สี่-จุด-ห้า-กิ-โล-กรัม

แมว-ตัว-นี้-หนัก-สี่-จุด-ห้า-กอ-กอ

อักษรย่อ

๒๕

อักษรย่อมีประโยชน์ในการเขียนคำ
ทำให้ประหยัดเนื้อที่ในการเขียน แต่
สำหรับการอ่านหรือพูด ต้องอ่านหรือ
พูดเต็มคำเท่านั้นนะคะ

ตัวอย่างอักษรย่อ

กก.

ย่อมาจาก

กิโลกรัม

ชม.

ย่อมาจาก

ชั่วโมง

กม.

ย่อมาจาก

กิโลเมตร

จยย.

ย่อมาจาก

จักรยานต์

พ.ศ.

ย่อมาจาก

พุทธศักราช

พ.ร.บ

ย่อมาจาก

พระราชบัญญัติ

ขสมก.

ย่อมาจาก

องค์การขนส่งมวลชน

อักษรย่อ

ตัวอย่างอักษรย่อ

ร.ต.อ. ย่อมาจาก ร้อยตำรวจเอก

มิ.ย. ย่อมาจาก มิถุนายน

ผอ. ย่อมาจาก ผู้อำนวยการ

ก.ม. ย่อมาจาก กฎหมาย

กรม. ย่อมาจาก คณะรัฐมนตรี

ผวจ. ย่อมาจาก ผู้ว่าราชการ

ส.ว. ย่อมาจาก สมาชิกวุฒิสภา

นพ. ย่อมาจาก นายแพทย์

ฝึกอ่าน สะกดคำ

มหัพภาค

อ่านว่า

มอ - อะ - มะ - หอ - อะ - บอ - หับ -
พอ - อา - กอ - พาก = มหัพภาค

อัศเจรีย์

อ่านว่า

ออ - อะ - ดอ - อั๊ด - สอ - อะ - สะ -
จอ - เอ - เจ - รอ - อี้ - รี้ = อัศเจรีย์

บุพสัญญา

อ่านว่า

บอ - อุ - บอ - บุบ - พอ - อะ - พะ -
สอ - อะ - นอ - ลัน - ขอ - อา - ยา =
บุพสัญญา

ไม้ยมก

อ่านว่า

มอ - ไอ - ไม - ไม้โท - ไม้ - ยอ - อะ -
ยะ - มอ - โอะ - กอ - มก = ไม้ยมก

ไปยาลน้อย

อ่านว่า

ปอ - ไอ - ไป - ยอ - อา - นอ - ยาน -
นอ - ออ - ยอ - นอย - ไม้โท - น้อย =
ไปยาลน้อย

๒๘

๒๙

จังหวัด

อ่านว่า

จอ - อะ - งอ - จัง - หอ - วอ -
อะ - ดอ - หวัด = จังหวัด

รัฐสภา

อ่านว่า

รอ - อะ - ดอ - รัด - ถอ - อะ - ถะ
- สอ - อะ - สะ - พอ - อา - พา =
รัฐสภา

ตุลาคม

อ่านว่า

ตอ - อุ - ตุ - ลอ - อา - ลา - คอ
- โอะ - มอ - คม = ตุลาคม

โรงเรียน

อ่านว่า

รอ - โอ - งอ - โรง - นอ - เอีย -
นอ - เรียน = โรงเรียน

ประถมศึกษา

อ่านว่า

ปอ - รอ - อะ - ประ - ถอ - โอะ -
มอ - ถม - สอ - อี - กอ - ลี - ก - สอ
- อา - ลา = ประถมศึกษา

แบบฝึกหัด

เครื่องหมายวรรคตอน
และอักขรย่อ

แบบฝึกหัดที่ ๑

๓๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่เครื่องหมายวรรคตอนและวิธีการใช้ให้ถูกต้อง

๑	ไม้ยมก ฯ	★	ใช้เขียนใต้ข้อความที่ซ้ำกัน
๒	นลิขิต ()	★	ใช้เขียนหลังคำอุทานบอกอาการ
๓	บุพลัญญา ”	★	ใช้เขียนหลังข้อความที่ยังมีต่อไปอีกมาก
๔	อัญประกาศ “...”	★	ใช้เขียนคร่อมข้อความที่อธิบายคำที่อยู่ข้างหน้า
๕	ไปยาลน้อย ๗	★	ใช้เขียนหลังคำหรือข้อความที่ต้องการให้อ่านซ้ำ
๖	ยัติภังค์ -	★	ใช้เขียนไว้หลังอักษร เพื่อแสดงว่าเป็นอักษรย่อ
๗	อัศเจรีย์ !	★	ใช้เขียนคร่อมข้อความที่เป็นคำพูด หรือคำที่ต้องการเน้น
๘	ไปยาลใหญ่ ๗ล๗	★	ใช้แบ่งวันเดือนปีหรือแบ่งเลขที่
๙	มหัพภาค .	★	ใช้เขียนละข้อความที่รู้จักกันดีให้สั้นลง
๑๐	ทับ /	★	ใช้ขีดระหว่างคำที่ต้องการแยกพยางค์เพื่อแสดงคำอ่าน

แบบฝึกหัดที่ ๒

๓๒

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียน ✓ หน้าข้อที่ใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง และเขียน × หน้าข้อที่ใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง

๑. ทลาย มีความหมายว่า (แตก กระจาย พัง)

๒. เห็นช้างขี้ๆ ตามช้าง

๓. กรุงเทพฯ เป็นจังหวัดที่มีประชากรหนาแน่นมาก

๔. โอ๊ย ! เจ็บนะ

๕. ที่ตลาดมีผลไม้หลายอย่าง เช่น ละครด ลิ้ม ฝรั่ง ฯลฯ

๖. เขาสูง ๕ ฟุต (๑๕๐ ซม.)

๗. ตามีสะสมของเก๋านาๆชนิด

๘. “โตขึ้นผมอยากเป็นตำรวจ” ก้องบอกเพื่อน

๙. คำว่า ไทรทัศน์ อ่านว่า ไท - ระ - ทัด

๑๐. พ่อปลูกดอกไม้อหลายชนิดมีกุหลาบ มะลิ เข็ม กล้วยไม้ฯ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมเครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง

๑. ขนมหไทยมีมากมายหลายชนิด ได้แก่ ฝอยทอง ทองหยิบ
ทองหยอด ขนมหชั้น ☐
๒. ฉันรู้สึกหนาว ☐ ร้อน ☐ เหมือนจะเป็นไข้
๓. คุณครูมักพูดว่า ☐ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ☐
๔. โลกนิติ อ่านว่า โลก ☐ กะ ☐ นิด
๕. ระวัง ☐ บ้านนี้ผีดุ
๖. ส ☐ ว ☐ ส คำเต็มคือ สารวัตรสอบสวน
๗. ☐ พณ ☐ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธาน
องคมนตรี
๘. ช่วยด้วย ☐ มีคนจมน้ำ
๙. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ☐ ร.๙ ☐
ทรงเป็น พระบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย
๑๐. เงาะ ราคา กิโลกรัมละ ๒๕ บาท
มังคุด ☐ ๓๕ บาท

แบบฝึกหัดที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอักษรย่อจากคำเต็มที่กำหนดให้

๑.

พฤศจิกายน.....

๒.

พันตำรวจเอก.....

๓.

อาจารย์.....

๔.

เมษายน.....

๕.

กรุงเทพมหานคร.....

๖.

นาฬิกา.....

๗.

สารวัตรใหญ่.....

๘.

ผู้บัญชาการทหารเรือ

.....

๙.

นายแพทย์.....

๑๐.

ผู้ว่าราชการจังหวัด

.....

แบบฝึกหัดที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำเต็มจากอักษรต่อไปนี้

๑.

ป.

๒.

น.ส.พ.

๓.

กฟผ.

๔.

ส.ส.

๕.

พล.ต.อ.

๖.

พ.ร.บ.

๗.

น.พ.

๘.

ก.ค.

๙.

จ.

๑๐.

น.ส.

แบบทดสอบ หลังเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดข้อเดียว

๑. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์ของการใช้เครื่องหมายวรรคตอน

- ก. เพื่อเน้นข้อความหรือคำให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- ข. เพื่อความสวยงาม
- ค. เพื่อประหยัดเนื้อที่ในการเขียน
- ง. เพื่อขยายข้อความที่อยู่ข้างหน้า

๒. ข้อใดควรใช้เครื่องหมายอัฒประกาศ

- ก. อี๋ย ของตก
- ข. พระสุนทรโวหาร ภู เป็นกวีเอกของไทย
- ค. กรุงเทพฯ เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย
- ง. แบบนี้จะดีเหรอ นัดพุด

๓. ข้อใดผิด

- ก. ฯลฯ เรียกว่า ไปยาลใหญ่
- ข. . เรียกว่า มหัพภาคหรือจุด
- ค. ! เรียกว่า อัศเจรีย์
- ง. ” เรียกว่า อัฒประกาศ

ข้อใดใช้เครื่องหมาย ! ไม่ถูกต้อง

- ก. นิด ! มาที่นี่เร็ว
- ข. คุณพระช่วย ! นี่มันอะไรกัน
- ค. เยี่ยม !
- ง. รถจักรยานล้ม โครม !

ข้อใดผิดเกี่ยวกับเครื่องหมาย ไปยาลน้อย

- ก. “ ๙ ”
- ข. ใช้เขียนท้ายคำ
- ค. ใช้ย่อคำให้สั้นลง
- ง. เวลาอ่าน ไม่ต้องอ่านเต็ม

ประโยคใดใช้อักษรย่อได้เหมาะสม

- ก. อ.ส.ม.ท. ร่วมกับสื่อมวลชนแถลงข่าว
- ข. ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
- ค. ๑ วัน มี ๒๔ ชม.
- ง. ถูกทุกข้อ

ข้อใดใช้อักษรย่อไม่ถูกต้อง

- ก. ม.ค. = มกราคม
- ข. ร.พ. = โรงพยาบาล
- ค. อ.ย. = สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
- ง. กก. = กิโลกรัม

แบบทดสอบ

หลังเรียน

๓๙

๘. ข้อใดใช้เครื่องหมายอัฒประกาศไม่ถูกต้อง

- ก. แม่บอกว่า “ทำตัวดี ๆ นะลูก”
- ข. ท่านสุนทรภู่ได้รับสมยานามว่าเป็น “กวีเอกของโลก”
- ค. วันปีใหม่ไทย คือ “วันสงกรานต์”
- ง. “อย่าไปยุ่งกับคนอื่นให้มากนัก” เธอบอก

๙. ประโยคใดต่อไปนี้ ใช้อักษรย่อไม่เหมาะสม

- ก. น้องเกิดวันที่ ๒๒ ธ.ค. ๒๕๕๐
- ข. นส.มลฤดี เตรียมอมร
- ค. กรุณาส่งมาที่ ตู้ปณ.บึงทองหลาง
- ง. จากกรุงเทพเดินทางไปเชียงใหม่ ใช้เวลา ๑๒ ชม.

๑๐. วันนี้หนูดีไม่สบายมาก ควรรีบพาไป จากช่องว่าง ควรเติมคำใด (ในรูปอักษรย่อ)

- ก. รพบ.
- ข. ร.พ.บ.
- ค. รพ.
- ง. ร.พ.

อ้างอิง

ชันธัชชัย อธิเกียรติ และ สิริพัชรเจษฎาวิโรจน์. (๒๕๕๘). ภาษาไทยหลัก
ภาษาและการใช้ภาษา. พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพฯ : อักษร
เจริญทัศน์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๖๑). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย
ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาทีประถมศึกษาปีที่ ๔.
พิมพ์ครั้งที่ ๒๑. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค ลาดพร้าว.

เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (๒๕๕๙). ภาษาไทย ป.๔ . พิมพ์ครั้งที่
๑๑. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

ภาคผนวก

เฉลย แบบทดสอบ

ก่อนเรียน

๑. ข

๖. ค

๒. ง

๗. ง

๓. ง

๘. ง

๔. ง

๙. ข

๕. ก

๑๐. ค

หลังเรียน

๑. ข

๖. ง

๒. ง

๗. ค

๓. ง

๘. ค

๔. ก

๙. ข

๕. ง

๑๐. ง

เฉลยแบบฝึกหัด

เครื่องหมายวรรคตอน และอักษรย่อ

เฉลยแบบฝึกหัด ที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่เครื่องหมายวรรคตอนและวิธีการใช้ให้
ถูกต้อง

๑	ไม้ยมก ๗	✦	✦	ใช้เขียนใต้ข้อความที่ซ้ำกัน
๒	นลิขิต ()	✦	✦	ใช้เขียนหลังคำอุทานบอกอาการ
๓	บุพลัญญา ”	✦	✦	ใช้เขียนหลังข้อความที่ยังมี ต่อไปอีกมาก
๔	อัญประกาศ “...”	✦	✦	ใช้เขียนคร่อมข้อความที่ อธิบายคำที่อยู่ข้างหน้า
๕	ไปยาลน้อย ๗	✦	✦	ใช้เขียนหลังคำหรือข้อความที่ ต้องการให้อ่านซ้ำ
๖	ยัติภังค์ -	✦	✦	ใช้เขียนไว้หลังอักษร เพื่อแสดง ว่าเป็นอักษรย่อ
๗	อัศเจรีย์ !	✦	✦	ใช้เขียนคร่อมข้อความที่เป็น คำพูด หรือคำที่ต้องการเน้น
๘	ไปยาลใหญ่ ๗๗๗	✦	✦	ใช้แบ่งวันเดือนปีหรือแบ่งเลขที่
๙	มหัพภาค .	✦	✦	ใช้เขียนละข้อความที่รู้จักกัน ดีให้สั้นลง
๑๐	ทับ /	✦	✦	ใช้ขีดระหว่างคำที่ต้องการแยก พยางค์เพื่อแสดงคำอ่าน

เฉลย แบบฝึกหัดที่ ๒

๔๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียน ✓ หน้าข้อที่ใช้เครื่องหมายวรรคตอนถูกต้อง และเขียน × หน้าข้อที่ใช้เครื่องหมายวรรคตอนไม่ถูกต้อง

×

๑. ทลาย มีความหมายว่า (แตก กระจาย พัง)

×

๒. เห็นช้างขี้ๆ ตามช้าง

✓

๓. กรุงเทพฯ เป็นจังหวัดที่มีประชากรหนาแน่นมาก

✓

๔. โอ๊ย ! เจ็บนะ

✓

๕. ที่ตลาดมีผลไม้หลายอย่าง เช่น ละครด ลิ้ม ฝรั่ง ฯลฯ

✓

๖. เขาสูง ๕ ฟุต (๑๕๐ ซม.)

×

๗. ตามีสะสมของเก๋านาๆชนิด

✓

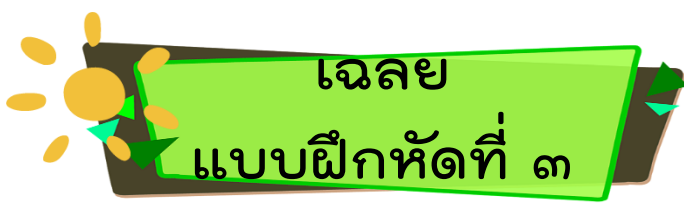
๘. “โตขึ้นผมอยากเป็นตำรวจ” ก้องบอกเพื่อน

×

๙. คำว่า ไทรทัศน์ อ่านว่า ไทระ – ทัด

✓

๑๐. พ่อปลูกดอกไม้อหลายชนิดมีกุหลาบ มะลิ เข็ม กล้วยไม้ฯ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมเครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้อง

๑. ขนมไทยมีมากมายหลายชนิด ได้แก่ ฝอยทอง ทองหยิบ
ทองหยอด ขนมชั้น ฯลฯ
๒. ฉันรู้สึกหนาวๆ ร้อนๆ เหมือนจะเป็นไข้
๓. คุณครูมักพูดว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน”
๔. โลกนิติ อ่านว่า โลก - กะ - นิ
๕. ระวัง ! บ้านนี้ผีดู
๖. ส . ว . ส คำเต็มคือ สารวัตรสอบสวน
๗. ฯลฯ พณ ฯลฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ประธาน
องคมนตรี
๘. ช่วยด้วย ! มีคนจมน้ำ
๙. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (ร.๙) ทรงเป็น
พระบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย
๑๐. เงาะ ราคา กิโลกรัมละ ๒๕ บาท
มังคุด ” ๓๕ บาท

เฉลย แบบฝึกหัดที่ ๔

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนอักษรย่อจากคำเต็มที่กำหนดให้

๑.

พฤศจิกายน พ.ย.

๒.

บันทึกข้อความ พ.ต.อ.

๓.

อาจารย์ อ.

๔.

เมษายน เม.ย.

๕.

กรุงเทพมหานคร กทม.

๖.

ผู้บัญชาการทหารเรือ
พบ. ทร.

๗.

สารวัตรใหญ่ สวญ.

๘.

นาฬิกา น.

๙.

นายแพทย์ นพ.

๑๐.

ผู้ว่าราชการจังหวัด
ผจว.

เฉลยแบบฝึกหัดที่ ๕

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนคำเต็มจากอักษรต่อไปนี้

๑. ป.

ประถมศึกษา

๒. น.ส.พ.

หนังสือพิมพ์

๓. กฟผ.

การไฟฟ้าฝ่ายผลิต

๔. ส.ส.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๕. พล.ต.อ.

พลตำรวจเอก

๖. พ.ร.บ.

พระราชบัญญัติ

๗. น.พ.

โรงพยาบาล

๘. ก.ค.

กรกฎาคม

๙. จ.

จังหวัด

๑๐. น.ส.

นางสาว